

Βρυξέλλες, 22 Ιανουαρίου 2024
(OR. en, hu)

5599/24
ADD 1

Διοργανικός φάκελος:
2022/0099(COD)

CODEC 118
ENV 65
CLIMA 27

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΗΜΕΙΟΥ «I/A»

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Σχέδιο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου, την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 517/2014 (πρώτη ανάγνωση) - Έκδοση της νομοθετικής πράξης = Δηλώσεις

Δήλωση της Τσεχικής Δημοκρατίας

Η Τσεχική Δημοκρατία δεσμεύεται πλήρως να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με το πρωτόκολλο του Μόντρεαλ, να καταπολεμήσει αποτελεσματικότερα το παράνομο εμπόριο και να συμβάλει στις προσπάθειες της ΕΕ για την επίτευξη των στόχων της δέσμης προσαρμογής στον στόχο του 55 % και της κλιματικής ουδετερότητας.

Μολονότι συμφωνούμε με τους στόχους του κανονισμού, εκφράζουμε τη λύπη μας για το γεγονός ότι η τελική συμφωνία κατά τη γνώμη μας υπερβαίνει τους εν λόγω στόχους και εξετάζει επιλογές πολιτικής που δεν έχουν αναλυθεί πλήρως και εμπίπτουν σε διαφορετικές νομοθετικές διατάξεις, ιδίως στον κανονισμό REACH.

Για την Τσεχική Δημοκρατία, οι πλέον προβληματικές διατάξεις περιλαμβάνουν τη νέα παράγραφο σχετικά με τον εξοπλισμό μεταγωγής (άρθρο 13 παράγραφος 5), η οποία απαγορεύει μία από τις εναλλακτικές λύσεις χαμηλού δυναμικού υπερθέρμανσης του πλανήτη, και αρκετά μέρη του παραρτήματος IV, ιδίως όσον αφορά τις αντλίες θερμότητας διαιρούμενου τύπου και τον κλιματισμό, που απαγορεύουν εναλλακτικές λύσεις χαμηλού δυναμικού υπερθέρμανσης του πλανήτη από το 2035. Επιπλέον, οι απαγορεύσεις εναλλακτικών λύσεων χαμηλού δυναμικού υπερθέρμανσης του πλανήτη στον τομέα των αφρωδών υλικών, των αερολυμάτων και των αντλιών θερμότητας ενιαίου τύπου αποτελούν επίσης σημαντικό πρόβλημα για εμάς.

Η επιλογή πολιτικής να απαγορευτούν οι εναλλακτικές λύσεις χαμηλού δυναμικού υπερθέρμανσης του πλανήτη στον τομέα των αντλιών θερμότητας και του εξοπλισμού μεταγωγής, σε συνδυασμό με άλλες πολύ αυστηρές απαγορεύσεις των αντλιών θερμότητας στο παράρτημα IV και με τις νέες απαγορεύσεις συντήρησης αντλιών θερμότητας, είναι πολύ ευαίσθητη για την Τσεχική Δημοκρατία. Τα σχέδιά μας για την ποιότητα του αέρα εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την υιοθέτηση αντλιών θερμότητας και σημαντικές επενδύσεις έχουν πραγματοποιηθεί από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ιδίως το Ταμείο Συνοχής) και από τα έσοδα του ΣΕΔΕ της ΕΕ στον εν λόγω τομέα. Φοβόμαστε ότι τυχόν πρόσθετα εμπόδια θα είναι επιζήμια για την πολιτική μας για την ποιότητα του αέρα και τη βιωσιμότητα των επενδύσεων που πραγματοποιούνται κατά τη μετάβαση από τον άνθρακα σε καθαρότερες πηγές ενέργειας.

Πιστεύουμε επίσης ότι η απαγόρευση εναλλακτικών λύσεων χαμηλού δυναμικού υπερθέρμανσης του πλανήτη αντιβαίνει στο πνεύμα της απόφασης XXXIV/3 των μερών του πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ, η οποία ενθαρρύνει τα μέρη να ενισχύσουν την ενεργειακή απόδοση με παράλληλη σταδιακή κατάργηση των υδροφθορανθράκων και να λάβουν υπόψη την έκθεση της επιτροπής τεχνολογικής και οικονομικής αξιολόγησης (TEAP) του 2022. Η απόφαση XXXIV/3 δεν αποτελεί μεμονωμένη πρωτοβουλία και η συζήτηση σχετικά με την ενεργειακή απόδοση στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ δεν αποκλείει, καθ' οιονδήποτε τρόπο, τις εναλλακτικές λύσεις φθοριούχων αερίων χαμηλού δυναμικού υπερθέρμανσης του πλανήτη.

Με βάση το ανωτέρω σκεπτικό, παρότι έχει καταβληθεί μεγάλη προσπάθεια για την αντιμετώπιση ορισμένων εξ αυτών των ζητημάτων, η Τσεχική Δημοκρατία δεν μπορεί να υποστηρίξει τη συμφωνία και θα απόσχει από την ψηφοφορία.

Δήλωση της Εσθονίας

Η Εσθονία παραμένει πλήρως προσηλωμένη στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους στόχους της πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα για το 2030 και το 2050, στην επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού και του πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ. Ως εκ τούτου, εκφράζει ικανοποίηση για την ανανέωση του κανονισμού για τα φθοριούχα αέρια και υποστηρίζει τον στόχο του για περαιτέρω μείωση των εκπομπών φθοριούχων αερίων, ώστε να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα, καθώς και για προώθηση της καινοτομίας για προϊόντα με χαμηλό δυναμικό υπερθέρμανσης του πλανήτη ή χωρίς φθοριούχα αέρια.

Η επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τον κανονισμό για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου είναι αποτέλεσμα πολύπλοκων και τεταμένων συζητήσεων. Καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, η Εσθονία εξέφραζε την ανησυχία της για την προτεινόμενη ταχύτητα της σταδιακής κατάργησης των υδροφθορανθράκων και για το σχετικό κόστος για την κοινωνία, καθώς και για την επαρκή διαθεσιμότητα και οικονομική προσιτότητα εναλλακτικών τεχνολογιών σε μικρές αγορές, όπως η Εσθονία.

Η Εσθονία θα ήθελε επίσης να τονίσει εκ νέου ότι οι αντίστοιχες απαγορεύσεις θα πρέπει να βασίζονται σε ενδελεχή εκτίμηση επιπτώσεων της πραγματικής σκοπιμότητας και των διαθέσιμων εναλλακτικών λύσεων. Εκφράζουμε τη λύπη μας για το γεγονός ότι αυτό δεν συμβαίνει πάντα. Οι εκτιμήσεις επιπτώσεων ήταν ενίοτε ανεπαρκείς ή απουσίαζαν και η ανάγκη για ταχεία και πλήρη κατάργηση σε ορισμένους τομείς είναι αμφισβητήσιμη τόσο από κλιματική όσο και από οικονομική άποψη — χωρίς να αποφέρει όφελος για το κλίμα. Μία από αυτές τις ανησυχίες σχετίζεται με την απαγόρευση των φθοριούχων αερίων σε μικρές αντλίες θερμότητας και ψύκτες διαιρούμενου τύπου — απαγορεύουμε λειτουργικές εναλλακτικές λύσεις χαμηλού δυναμικού υπερθέρμανσης του πλανήτη για ελάχιστο, ή και ανύπαρκτο, αντίκτυπο στο κλίμα. Ταυτόχρονα, η χρήση εναλλακτικών λύσεων χαμηλού δυναμικού υπερθέρμανσης του πλανήτη συνάδει πλήρως με το πρωτόκολλο του Μόντρεαλ και τους στόχους μείωσής του.

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα για εμάς είναι ο περιορισμός που σχετίζεται με τα αφρώδη υλικά κατασκευών. Για να διατηρηθεί η αναμενόμενη ταχύτητα ανακαίνισης του πρόσφατα συμφωνηθέντος κύματος ανακαινίσεων, πρέπει να οικοδομούμε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους σε όλες τις εποχές. Ως εκ τούτου, η απαγόρευση της χρήσης φθοριούχων αερίων χαμηλού δυναμικού υπερθέρμανσης του πλανήτη στους μονωτικούς αφρούς είναι αντιπαραγωγική για τον σκοπό αυτό, δεδομένου ότι δεν υπάρχει διάλυμα απαλλαγμένο από φθοριούχα αέρια για θερμοκρασίες κτιρίων κάτω των +5 βαθμών Κελσίου. Και πάλι, απαγορεύουμε προϊόντα φθοριούχων αερίων χαμηλού δυναμικού υπερθέρμανσης του πλανήτη χωρίς εκτίμηση επιπτώσεων, ελπίζοντας ότι έως τη στιγμή της απαγόρευσης θα υπάρχει στην αγορά κατάλληλη και οικονομικά προσιτή εναλλακτική λύση.

Προσβλέπουμε στις μελλοντικές κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με το παράρτημα IV, ώστε να εξηγούνται οι απαγορεύσεις και να παρουσιάζονται παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο διάφορα προϊόντα εμπίπτουν σε συγκεκριμένες απαγορεύσεις. Αυτό είναι ζωτικής σημασίας για την κατανόηση των απαγορεύσεων και την ορθή και ισότιμη εφαρμογή του νέου κανονισμού σε ολόκληρη την ΕΕ.

Μολονότι η Εσθονία υποστηρίζει την επιτευχθείσα συμφωνία σχετικά με τον κανονισμό, αναμένουμε ότι η ρήτρα επανεξέτασης των απαγορεύσεων του παραρτήματος IV θα αντιμετωπίσει επαρκώς το ζήτημα των υφιστάμενων εναλλακτικών λύσεων και τις προαναφερθείσες ανησυχίες.

Δήλωση της Ουγγαρίας

Η Ουγγαρία είναι προσηλωμένη στους κλιματικούς στόχους της ΕΕ για το 2030 και το 2050 και θεωρεί σημαντική την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στη συμφωνία του Παρισιού. Μολονότι η Ουγγαρία συμφωνεί πλήρως με τον γενικό στόχο της ενίσχυσης του ρόλου του κανονισμού για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου ως προς τη συμβολή του στην κλιματική ουδετερότητα, δεν μπορεί να υποστηρίξει τον τελικό συμβιβασμό.

Μολονότι αξιολογούμε θετικά ορισμένα από τα στοιχεία της δέσμης (μεταξύ άλλων, διατήρηση της τιμής ποσόστωσης στα 3 ευρώ, κατοχύρωση διασφαλίσεων και παρεκκλίσεων για τη διαφύλαξη της ασφάλειας, αποφυγή μονοπωλίων στην αγορά, διατήρηση της εξαίρεσης από το σύστημα ποσοτώσεων για τους ημιαγωγούς), η συμφωνία καταπατά σημαντικές κόκκινες γραμμές, πράγμα που η Ουγγαρία έχει επισημάνει επανειλημμένως.

Πρώτον, κατά την άποψή μας, η συμφωνία αντιβαίνει στους στόχους του RePowerEU και στην ταχεία υιοθέτηση αντλιών θερμότητας. Ως εκ τούτου, τυχόν ευρεία απαγόρευση των ψυκτικών μέσων, ιδίως των εναλλακτικών λύσεων χαμηλότερων εκπομπών, αντιβαίνει στις φιλοδοξίες της ΕΕ για το κλίμα και θα παρεμπόδιζε την υιοθέτηση πιο φιλικών προς το κλίμα εναλλακτικών λύσεων λόγω της οικονομικής προσιτότητάς τους.

Η Ουγγαρία επέμεινε επανειλημμένα κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων ότι οι παράμετροι της ενεργειακής απόδοσης, της τεχνικής ασφάλειας και της οικονομικής βιωσιμότητας δεν θα πρέπει να παραβλέπονται και ότι θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές οικονομικές και γεωγραφικές συνθήκες κάθε κράτους μέλους. Η συμφωνία δεν απαντά στις ανησυχίες αυτές.

Ενδέχεται επίσης να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με την περιορισμένη συντήρηση των προϊόντων που διατίθενται επί του παρόντος στην αγορά και έχουν σχεδιαστεί για πολλές δεκαετίες χρήσης, καθώς και σχετικά με την ανεπαρκή διάρκεια προετοιμασίας για την τεχνολογική μετάβαση. Οι τεχνικές λύσεις για τους τύπους εξοπλισμού που διατίθενται επί του παρόντος στην αγορά θα απαγορευθούν και σε λίγα χρόνια θα υπάρξουν σημαντικοί περιορισμοί για τον νέο εξοπλισμό που διατίθεται στην αγορά ή τον πρόσφατα κατασκευασμένο εξοπλισμό που βασίζεται στην τρέχουσα τεχνολογία. Για τις νέες τεχνικές προκλήσεις απαιτείται η περαιτέρω ανάπτυξη των υφιστάμενων συστημάτων κατάρτισης. Σε αντίθετη περίπτωση, θα μπορούσε να προκληθεί έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

Η Ουγγαρία θεωρεί ότι οι περιορισμοί της αγοράς όσον αφορά τον εξοπλισμό δεν μπορούν να εφαρμοστούν πλήρως εντός της καθορισμένης προθεσμίας, λαμβανομένων υπόψη των πτυχών της ενεργειακής απόδοσης και της τεχνικής ασφάλειας. Οι παρεκκλίσεις που περιλαμβάνονται στη συμφωνία δεν παρέχουν ικανοποιητική λύση στο πρόβλημα αυτό, καθώς σημαντικό μέρος του υφιστάμενου εξοπλισμού αναμένεται να αντικατασταθεί εντός 10 ετών.

Λόγω του μεγάλου τους δυναμικού υπερθέρμανσης του πλανήτη, η διαθεσιμότητα φθοριούχων ψυκτικών μέσων μειώνεται συνεχώς στο ισχύον σύστημα ποσοστώσεων. Ωστόσο, το προβλεπόμενο στη συμφωνία χρονοδιάγραμμα μείωσης των ποσοστώσεων δεν λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες της αγοράς και τις τεχνολογικές ανάγκες, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει σε σοβαρή έλλειψη των νομίμως διαθέσιμων ψυκτικών μέσων στην αγορά και σε δραστική αύξηση της αγοραίας τιμής τους.

Ο κανονισμός θα μπορούσε να οδηγήσει σε δυσανάλογη μετατόπιση της αγοράς που θα μπορούσε να επηρεάσει δυσμενώς τους καταναλωτές λόγω των αυξήσεων των τιμών. Ο συνδυασμός διαφόρων υπερβολικά περιοριστικών μέτρων στο πλαίσιο του κανονισμού για τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου, όπως τα μέτρα για τις αντλίες θερμότητας που συνεπάγονται αυξήσεις των τιμών, θα μπορούσε να οδηγήσει σε μαζική αύξηση των παράνομων εμπορικών δραστηριοτήτων και εισαγωγών στις οποίες θα έμενε σοβαρά εκτεθειμένη η Ουγγαρία, ως μεθοριακή χώρα της ΕΕ. Επιπλέον, έτσι θα επιβαρύνονταν σε ανυπόφορο βαθμό οι αρχές των κρατών μελών.

Η χρήση εξαφθοριούχου θείου (SF6) σε ορισμένους ηλεκτρικούς εξοπλισμούς μεταγωγής εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την ασφαλή λειτουργία του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας υπό τις τρέχουσες τεχνολογικές συνθήκες. Η συμφωνία θα καταργήσει σταδιακά την υφιστάμενη τεχνολογία στην αγορά, αναγκάζοντας τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας να προσαρμοστούν γρήγορα σε νέες, συχνά ακριβότερες, τεχνολογίες. Υπάρχουν ήδη επιχειρήσεις με σημαντικό πλεονέκτημα στην αγορά, πράγμα που θα μπορούσε να θέσει τους παράγοντες της αγοράς της ΕΕ σε σοβαρή μειονεκτική κατάσταση ως προς τον ανταγωνισμό. Επιπλέον, η απαγόρευση εγκατάστασης ηλεκτρικού εξοπλισμού μεταγωγής δεν συνάδει με την πραγματική κατάσταση της αγοράς, από τεχνική άποψη, και από άποψη ασφάλειας και σχεδιασμού. Ειδικότερα, σε περίπτωση ενεργειακής κρίσης, θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τον σταθερό ενεργειακό εφοδιασμό και την ενεργειακή ασφάλεια και να ευνοήσει έναν πολύ περιορισμένο αριθμό παραγωγών, οδηγώντας σε περαιτέρω στρεβλώσεις της αγοράς.

Τέλος, πολλές από τις απαγορεύσεις που θεσπίστηκαν δεν υποστηρίζονται από κατάλληλη εκτίμηση επιπτώσεων όσον αφορά τη διαθεσιμότητα κατάλληλων εναλλακτικών λύσεων και των τιμών αγοράς τους. Επιπλέον, ακόμη και σύμφωνα με την προκαταρκτική αξιολόγηση της Επιτροπής, ορισμένα μέτρα δεν θα οδηγήσουν σε σημαντικές μειώσεις των εκπομπών, αλλά θα αποκλείσουν από την αγορά και άλλες βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις χαμηλών εκπομπών.